

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»**

другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти
за спеціальністю 032 Історія та археологія,
галузі знань 03 Гуманітарні науки
Кваліфікація: магістр історії та археології

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Херсонського
державного університету
Голова вченої ради ХДУ

 (Володимир ОЛЕКСЕНКО)
(протокол №14 від «29» червня 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з «29» червня 2023 р.

В.о. ректора Херсонського державного університету

 (Сергій ОМЕЛЬЧУК)
(наказ № 2/16 від «29» червня 2023 р.)

Івано-Франківськ, 2023 рік

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Історія та археологія з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти розроблена на підставі Стандарту вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 032 Історія та археологія, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти та науки України від 31.05.2021 р. року № 603, робочою групою у складі:

1. Черемісін Олександр Вікторович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії, археології та методики викладання.
2. Бойков Олег Юрійович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії, археології та методики викладання.
3. Михайленко Галина Миколаївна, кандидат історичних наук, доцент, доцентка кафедри історії, археології та методики викладання.
4. Лопушинський Андрій Іванович, завідувач сектору «Кам`янська Січ» Національного заповідника «Хортиця»
5. Головка Тетяна Георгіївна, здобувачка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія.
6. Дунафт Богдан Юрійович, здобувач 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Віталій Андрєєв, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України Київського університету імені Бориса Грінченка

Олег Федорченко, кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри загальноправових та соціально-гуманітарних дисциплін Херсонського факультету Одеського державного університету внутрішніх справ

1. Профіль освітньо-професійної програми Історія та археологія зі спеціальності 032 Історія та археологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет психології, історії та соціології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Освітня кваліфікація: магістр історії та археології Професійна кваліфікація: викладач закладу вищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Історія та археологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат УД № 22007450 від 08 січня 2019 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Для здобуття освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 032 Історія та археологія можуть вступати особи, що здобули освітній рівень «бакалавр»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Освітньо-професійна програма діє 1 рік 4 місяці
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.kspu.edu/Education/EduPrograms.aspx
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології на основі новітніх досягнень історичної науки для роботи в наукових, освітніх, архівних, музейних та бібліотечних установах, викладачів для роботи в закладах вищої освіти; формування якісного освітнього середовища, забезпечення академічних прав здобувачів для реалізації особистої освітньої	

траєкторії, конкурентоспроможності випускників на ринку праці, стимулювання до самовдосконалення та підвищення професійної майстерності, в тому числі – на наступному рівні вищої освіти

3 – Характеристика освітньої програми

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p>Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 032 Історія та археологія – <i>Об’єкти вивчення:</i> минуле людства, зокрема, України та інших країн, в усіх його проявах; – <i>Теоретичний зміст предметної галузі:</i> система наукових теорій, концепцій, гіпотез, принципів, категорій, методів, понять, які використовуються в процесі історичного пізнання минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому вимірах</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма з прикладною орієнтацією, що спрямована на підготовку професіоналів з історії та археології</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Загальна освіта в галузі 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія. Вивчення сучасної методології та новітніх досягнень у галузі історії та археології в Україні та світі, оволодіння сучасними теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, вироблення навичок професійної (аналітичної, викладацької, консультативної, комунікативної, організаційно-методичної) діяльності для підготовки істориків та археологів, викладачів закладу вищої освіти. Ключові слова: магістр, історія, археологія, історик, археолог, викладач закладу вищої освіти</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма виконується в активному дослідницькому середовищі на високому науково-методичному рівні. Спрямована на формування нового перспективного способу мислення та здатності застосовувати інноваційні стратегічні рішення у професійній діяльності. Під час освітнього процесу забезпечується виконання дослідних видів роботи (виступи на конференціях, написання статей) на базі Археологічного музею ХДУ та навчально-методичних кабінетів та в процесі набуття теоретичних знань та їх практичного застосування у галузі освіти через практичну підготовку: виробничу та виробничу (науково-дослідницьку) практики. Програма дає можливість поглибленого вивчення історії рідного краю для викладання в закладах вищої освіти</p>

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого

навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Займати первинні посади відповідно до Національного класифікатора України «Класифікатора професій» ДК 003-2010, професійного стандарту за професіями «Викладачі закладів вищої освіти» (затверджено наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610):</p> <p>2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2431 Професіонали в галузі архівної справи</p> <p>2431.2 Архіваріуси та зберігачі у музеях та бібліотеках</p> <p>2442 Професіонали в галузі археографії, археології</p> <p>2442.2 Археографи, археологи</p> <p>2443 Професіонали в галузі історії</p>
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p><i>Методи, методики і технології:</i> загальнонаукові і спеціальні наукові методи, які застосовуються під час здійснення історичних та археологічних досліджень, а також методики і технології, які використовуються для вивчення, збереження та використання пам'яток археології, історії і культури.</p> <p>Освітній процес здійснюється за такими формами відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) підготовка кваліфікаційних робіт (проектів); 4) практична підготовка; 5) контрольні заходи; 6) індивідуальні заняття; 7) консультації. <p>Навчальні заняття та їх види: лекція, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні, консультації.</p> <p>Освітній процес базується на принципах студентоцентрованості, автономії, академічної свободи, науковості, академічної доброчесності, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, прозорості та публічності, незалежності від втручання будь-яких політичних партій, громадських та релігійних організацій.</p> <p>Організація освітнього процесу – інтелектуальна,</p>

	творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що здійснюється через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження та застосування сформованих компетентностей у здобувачів вищої освіти.
Оцінювання	<p>Оцінювання здійснюється відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.</p> <p>Оцінювання знань здобувачів регламентується Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті.</p> <p>Оцінювання результатів навчання в ХДУ здійснюється за накопичувальною системою, 100-бальною шкалою</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.</p> <p>ФК02. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.</p> <p>ФК03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.</p> <p>ФК04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології</p>

	<p>представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.</p> <p>ФК05. Здатність брати участь прикладних проєктах у сфері історії, археології та/або дотичних до них міждисциплінарних проєктах.</p> <p>ФК06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.</p> <p>ФК07. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.</p> <p>ФК08. Здатність працювати в міжнародному контексті і брати участь в реалізації спільних проєктів у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>ФК09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології.</p> <p>ФК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.</p> <p>ФК11. Здатність виявляти та описувати історичні факти, що відображають історію певного регіону; орієнтуватись у досягненнях і проблемах регіональної історіографії</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання (ПР)</p>	<p>ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.</p> <p>ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.</p> <p>ПР03. Планувати і виконувати прикладні частини дослідження у рамках історичних або міждисциплінарних проєктів з урахуванням сучасних методологічних підходів.</p> <p>ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.</p> <p>ПР05. Планувати і виконувати прикладні дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>ПР06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.</p>

	<p>ПР07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>ПР08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.</p> <p>ПР09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.</p> <p>ПР10 Знати історичні факти, що відображують історію Південної України, актуальні проблеми регіональної історіографії</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Доктори, кандидати історичних та педагогічних наук, науково-педагогічні та наукові працівники, які здійснюють освітній процес, котрі мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, засвідчений виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності
Матеріально-технічне забезпечення	<p><i>Інструменти та обладнання:</i> спеціалізоване інформаційно-комунікаційне та мультимедійне обладнання; автоматизовані електронні архіви та бібліотечно-інформаційні системи; цифрові інструменти опрацювання текстової та графічної інформації.</p> <p>Для забезпечення освітнього процесу наукової, методичної, творчої діяльності наявна необхідна матеріальна база і належне технічне забезпечення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - електронний сервіс ХДУ24 «KSU24» для забезпечення освітнього процесу; - кабінети для проведення аудиторної роботи (наявне мультимедійне обладнання, телевізори, DVD-програвач, ноутбук, проектор з демонстраційним екраном великого розміру); - платформа KSU Online; - Археологічний музей Херсонського державного університету; - Наукова бібліотека Херсонського державного університету; - Архівно-музейний центр Херсонського державного університету; - соціально-побутова інфраструктура (пункти харчування, гуртожитки, спортивний майданчик, басейн, річкова та

	морська бази для спорту, відпочинку та оздоровлення).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>– в електронному сервісі ХДУ24 «KSU24» (https://ksu24.kspu.edu/);</p> <p>– на платформі KSU Online (https://ksuonline.kspu.edu/);</p> <p>– на сторінці кафедри історії, археології та методики викладання офіційного сайту ХДУ (http://www.kspu.edu/About/Faculty/IPHS/ChairHistoryUkraine.aspx);</p> <p>література та фахові періодичні видання, доступ до науково-метричних баз даних</p> <p>– в Науковій бібліотеці ХДУ (http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library.aspx);</p> <p>- ХОУНБ ім. О.Гончара (https://lib.kherson.ua/).</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На підставі угод про співпрацю між вищими навчальними закладами України та ХДУ:</p> <p>Бердянський державний педагогічний університет (договір про співробітництво від 23.11.2017)</p> <p>Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (договір про співробітництво від 08.10.2018)</p> <p>Київський університет імені Бориса Грінченка (договір про співробітництво від 28.03.2017)</p> <p>Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (договір про співробітництво від 05.02.2020)</p> <p>Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка (договір про співробітництво від 22.03.2018)</p> <p>Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (договір про співробітництво від 14.04.2021)</p> <p>Чорноморський державний університет імені Петра Могили (договір про співробітництво від 13.09.2018)</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>На підставі міжнародних угод про співпрацю:</p> <p>Угода № 28-53. Поморська Академія в м. Слупськ (Республіка Польща)</p> <p>Термії дії: 11.03.2020 – 11.03.2025</p> <p>Угода №01-8 Університет ім. Адама Міцкевича м. Познань (Республіка Польща)</p> <p>Термін дії: 04.04.2006 – безстроковий термін</p> <p>Угода №31-5 Університет Альпен-Адрія м. Клагенфурт (Республіка Австрія)</p> <p>Термін дії: 16.03.2016-16.03.2026</p> <p>Угода № 28-47. Університет ім. Яна Длугоша в м. Ченстохова (Республіка Польща)</p>

	<p>Термін дії: 31.10.2019 – безстроковий термін Євразійський національний університет імені Гумільова (Республіка Казахстан). Договір № 28-63 від 01.10.2021 Термін дії 5 років з продовженням http://www.kspu.edu/About/Faculty/IPHS/ChairHistoryUkraine/Academic_mobility.aspx</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Можливість навчання іноземних здобувачів вищої освіти за акредитованою освітньою програмою за наявності попередньої мовленнєвої підготовки в межах ліцензованого обсягу за другим (магістерським) рівнем ВО</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Філософія та методологія науки	3	диференційований залік
ОК 2.	Основи наукової комунікації іноземними мовами	3	диференційований залік
Цикл професійної підготовки			
ОК 3.	Новітні досягнення з історії України та всесвітньої історії	5	екзамен
ОК 4.	Актуальні проблеми археології	4	екзамен
ОК 5.	Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти	3	диференційований залік
ОК 6.	Інформаційні технології в архівній справі та документознавстві	3,5	екзамен
ОК 7.	Історія Степової України	3	екзамен
ОК 8.	Педагогіка і психологія вищої школи	3	диференційований залік
ОК 9.	Виробнича практика (виробнича та науково-дослідницька)	18	диференційований залік
ОК 10.	Переддипломна практика	6	диференційований залік
ОК 11.	Атестація здобувачів вищої освіти	7,5	захист кваліфікаційної роботи
Разом: 59 кредитів			
Вибіркові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ВК 1	Дисципліна вільного вибору 1	3	диференційований залік
ВК 2	Дисципліна вільного вибору 2	3	диференційований залік
ВК 3	Дисципліна вільного вибору 3	3	диференційований залік
ВК 4	Дисципліна вільного вибору 4	4	диференційований

			залік
ВК 5	Дисципліна вільного вибору 5	4	диференційований залік
ВК 6	Дисципліна вільного вибору 6	5	диференційований залік
Цикл професійної підготовки			
ВК 7	Дисципліна вільного вибору 7	3	диференційований залік
ВК 8	Дисципліна вільного вибору 8	3	диференційований залік
ВК 9	Дисципліна вільного вибору 9	3	диференційований залік
Разом: 31 кредити			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ : 90 кредитів			

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Історія та археологія спеціальності 032 Історія та археологія здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею диплому про присудження освітньої кваліфікації: магістр історії та археології, викладач закладу вищої освіти

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології.

Кваліфікаційна робота повинна відповідати принципам академічної доброчесності, не повинна містити плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу або у репозитарії закладу вищої освіти.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5	ВК 6	ВК 7	ВК 8	ВК 9	
ПР 01	+	+	+	+					+	+	+								+	+	+
ПР 02			+	+					+		+										
ПР 03	+		+	+		+	+		+		+										
ПР 04						+			+	+	+										
ПР 05	+		+	+					+	+	+										
ПР 06						+			+		+										
ПР 07		+	+		+		+		+	+	+										
ПР 08			+	+		+	+		+	+	+										
ПР 09					+			+			+										
ПР 10							+		+	+	+										

Гарант освітньої програми

Олег БОЙКОВ

Орієнтовний перелік компонент циклу професійної підготовки

ВК 7	Дисципліна вільного вибору здобувача 7	Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні Історія Конституції України
ВК 8	Дисципліна вільного вибору здобувача 8	Біографічний підхід в історичних дослідженнях Історія української діаспори
ВК 9	Дисципліна вільного вибору здобувача 9	Історія релігії в Україні Актуальні питання джерелознавства

Гарант освітньої програми

Олег БОЙКОВ